

19 Decembrie 2006, nr. 119

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii pentru modificarea Legii bugetului de stat

(înregistrat în Parlament cu numărul 4547 din 28 Noiembrie 2006)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii pentru modificarea Legii bugetului de stat.

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Finanțelor, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Scopul promovării proiectului.** Nota informativă la proiect prevede, că "elaborarea proiectului de lege în cauză este determinată de rezultatele executării bugetului de stat în 10 luni ale anului curent și estimările scontate pe perioada rămasă până la finele anului curent".

Fundamentarea proiectului

- 4. Nota informativă** a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

- 5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă**

- 6. Suficiența argumentării.** Argumentarea proiectului nu este suficientă.

- 7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale.** Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespundente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.

Proiectul și nota informativă nu conțin referințe la compatibilitatea proiectului cu legislația comunitară și alte standarde internaționale.

- 8. Fundamentarea economico-financiară.** Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, În cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, necorelate/contrare interesului public general.

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă expres prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile proiectului nu sînt concurente cu alte prevederi ale legislației.

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul nu stabilește atribuții ale autorităților publice, nici proceduri administrative noi sau alte chestiuni vizînd activitatea acestora.

14. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Articol unic	Legea bugetului de stat pe anul 2006 nr.291-XVI din 16 noiembrie 2005 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.164-167, art.810), cu modificările și completările ulterioare, <u>se modifică și se completează</u> după cum urmează:	Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar utilizează noțiunea de rectificare a bugetului de stat. Este important ca estimările și prognozele la elaborarea proiectului bugetului să fie cât mai precise. Practica de rectificare a bugetului la sfârșit de an bugetar în Republica Moldova a devenit o practică aplicată frecvent. Însă, orice rectificare a bugetului de stat este o dovadă de efectuare a unor prognoze și a unor estimări eronate la etapa elaborării lui. Este inadmisibil de a efectua cheltuieli adiționale în procesul executării bugetului de stat. Conform prevederilor articolului 9 din Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar "autoritățile publice nu pot admite efectuarea de cheltuieli adiționale neprevăzute în legea bugetară anuală, cu excepția cheltuielilor legate de achitarea sumelor conform titlurilor executorii eliberate în baza hotărârilor rămase definitive ale instanțelor judecătorești".	Coruptibilitate Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / același termen pentru fenomene diferite	De a revizui necesitatea promovării proiectului în versiunea propusă.

Concluzii

În concluzie menționăm că cheltuieli adiționale în procesul executării bugetului de stat nu pot fi efectuate până la rectificarea bugetului de stat. Conform prevederilor articolului 41 din Legea privind sistemul

bugetar și procesul bugetar "în caz de necesitate, Ministerul Finanțelor prezintă Guvernului, iar Guvernul Parlamentului, un proiect de rectificare a legii bugetare anuale. Rectificarea include estimări revizuite de venituri, de cheltuieli obligatorii (inclusiv serviciul datoriei de stat) și de deficit sau de excedent rezultat". Prevederile articolului 42 stabilesc proceduri referitor la alocații adiționale în cazul rectificării bugetului de stat. Astfel de prevederi, cât și altele demonstrează că până la rectificarea bugetului nu pot fi efectuate careva cheltuieli adiționale în procesul executării bugetului de stat.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției